

Heikki Taulu

14.10.2019

Dnro 001/81/2019

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen tiistaina 15.10.2019 klo 12.15

HE 29/2019 vp hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2020 ja VNS 2/2019 vp valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2020-2023

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa.

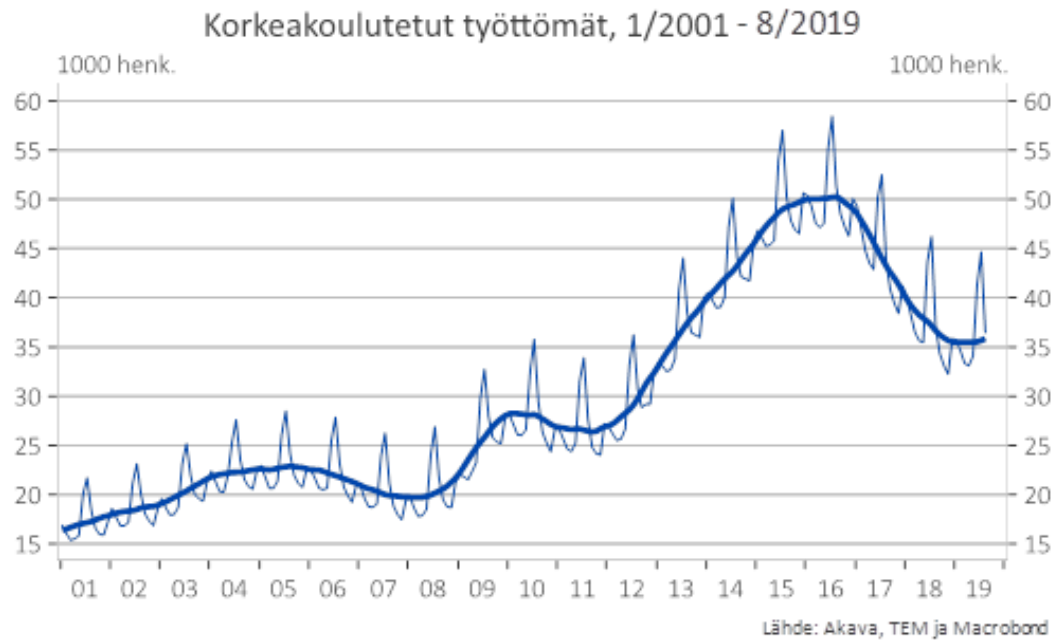
Allekirjoitamme täysin ne talouspolitiikan haasteet, joita julkisen talouden suunnitelman alkulehdillä tuodaan esille.

Julkisen talouden suunnitelmasta käy ilmi Suomen talouden suuri rakenteellinen ongelma: Julkinen talous on rakenteellisesti alijäämäinen, eikä alijäämä poistunut edes noususuhdanteen aikana, vaikkakin se toki pieneni. Julkisen talouden menot siis ylittävät jatkuvasti, vuodesta toiseen, julkisen talouden tulot. Väestön ikääntymisestä ja työikäisen väestön pienentymisestä johtuen menojen odotetaan myös jatkossa, pitkällä aikavälillä, kasvavan tuloja nopeammin. Julkisessa taloudessa on paheneva kestävyysvaje.

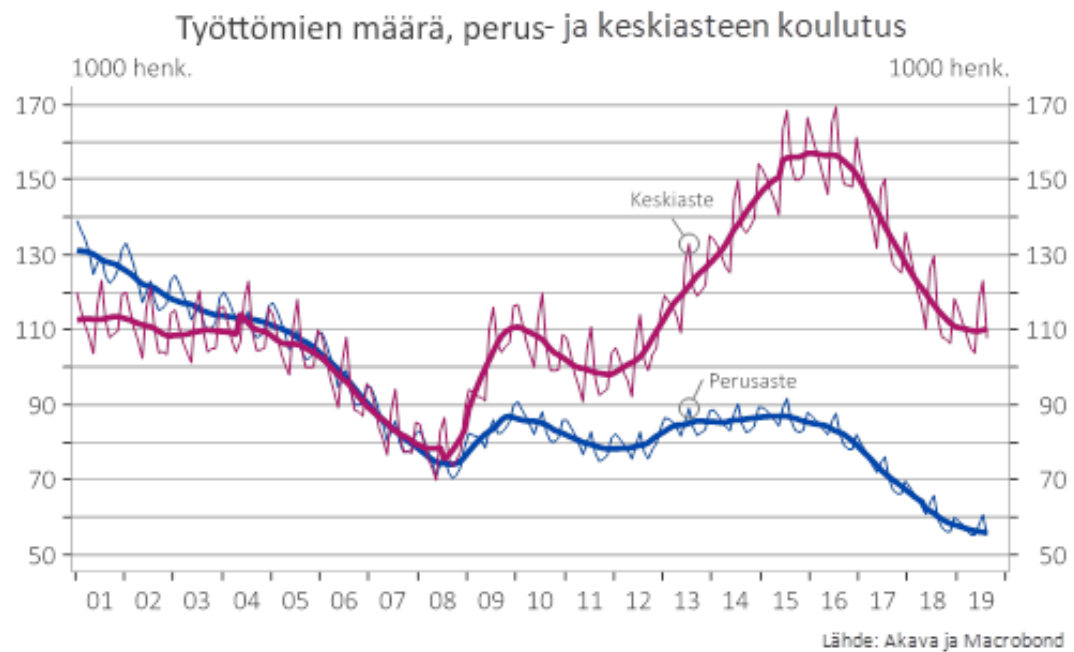
Pitkän aikavälin rakenteellisten ongelmien lisäksi suhdannetilanteen odotettavissa oleva heikkeneminen vaikuttaa lyhyellä aikavälillä siten, että hallituksen työllisyystavoitteen saavuttaminen vaikeutuu heti kättelyssä. Suomen talouskasvu heikkenee euroalueen ja kansainvälisen talouden kasvun hidastuessa. Syksyn talousarvioesitys annetaankin työllisyyskehityksen ollessa jo kääntymässä huonompaan suuntaan.

Työttömyys kasvaa. Kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettu työttömien työnhakijoiden (TEM) kokonaismäärä ei ole enää kevään jälkeen laskenut. Myös Tilastokeskuksen mittaama työttömyysasteen trendi on jo kääntynyt noususuuntaan. Korkeakoulutettujen (kuvio 1) ja keskiasteen suorittaneiden (kuvio 2) työttömien määrät ovat kasvussa tai vähintäänkin kääntymässä kasvuun.

Kuvio 1:

Kuvio 2:

Heikki Taulu

14.10.2019

Dnro 001/81/2019

Varsinaisessa talousarvioesityksessä esitetään työvoimapolitiikan rahoitukseen lisäystä verrattuna kuluvaan vuoteen. TE-toimistojen toimintamenoja kasvatetaan noin 170 miljoonan euron tasolta reiluun 196 miljoonaan euroon ja henkilöstön määrää nostetaan vajaasta 3 000 henkilötyövuodesta noin sadalla htv:lla. Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämiseen esitetään n. 294 miljoonan euron määrärahaa, joka jakautuu siten, että työvoimakoulutuksen hankintaan on käytettävissä 129 milj. euroa, palkkatuettuun työhön n. 80 milj. euroa, kokeiluihin ja valmennuksiin 34 milj. euroa ja loput pienempiin kokonaisuuksiin. Yksityisen sektorin palkkatuella arvioidaan työllistettävän 14 800 htv:ta.

Budjettiriihessä esitellyistä hallituksen työllisyyden edistämisen toimista (25 kohdan lista) valtaosa on työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän alatyöryhmien valmistelussa. Niiden työskentely on käynnistynyt vaihtelevalla nopeudella. Valmistelussa olevilla keinoilla pystytään saavuttamaan myönteisiä työllisyysvaikutuksia, mutta toistaiseksi vaikuttaa epätodennäköiseltä, että niillä saavutettaisiin tavoitteen mukainen 30 000 henkilön työllisyyden lisäys. Julkisen talouden tasapainottamisen tavoitteiden kannalta on myös oleellisen tärkeää se, tapahtuuko toimenpiteiden seurauksena työllistyminen loppujen lopuksi avoimille työmarkkinoille.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti